

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/61/2023
Identifikačné číslo spisu:	4117227128
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4117227128.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne JUDr. L. N., narodenej X. O. XXXX, X.. H. X, J. L., zastúpenej spoločnosťou Mgr. Henrieta Slavkovská, advokát s. r. o., Ľudovíta Štúra 19, Levice, IČO: 47 256 401, proti žalovanej Konkurzná a Reštrukturalizačná, v. o. s., Laurinská 4, Bratislava, IČO: 47 245 611, zastúpenej spoločnosťou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Laurinská 4, Bratislava, IČO: 36 833 533, za účasti intervenientky na strane žalovanej Wüstenrot poisťovňa, a. s., Digital Park I, Einsteinova 21, Bratislava, IČO: 31 383 408, zastúpenej spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 4 315,21 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. mája 2023, č. k. 15Cob/34/2021-383, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 9. mája 2023, č. k. 15Cob/34/2021-383 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

II. Uznesenie Okresného súdu Nitra z 29. júna 2023, č. k. 23Cb/89/2017-436 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. septembra 2020, č. k. 23Cb/89/2017-173 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak po zrušení svojho predošlého rozsudku z 10. septembra 2018 pre nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil skutkový stav, ktorý nebol medzi stranami sporný, t. j. že uznesením Okresného súdu Nitra z 29. júna 2012, č. k. 31K/21/2012-122, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka GRAND REALS spol. s r.o. a za správcu bola ustanovená žalobkyňa, pričom uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 9. júla 2012. Žalobkyňa po ustanovení do funkcie dňa 19. júla 2012 podala súdu prvú písomnú správu o priebehu konkurzu, dňa 10. augusta 2012 druhú písomnú správu, dňa 24. augusta 2012 tretiu písomnú správu a dňa 24. septembra 2012 štvrtú písomnú správu o priebehu konkurzu do prvej schôdze veriteľov spolu s konečným zoznam pohľadávok. Dňa 10. októbra 2012 sa uskutočnila prvá schôdza veriteľov a z funkcie správcu bola žalobkyňa odvolaná a bol

ustanovený nový správca. Dňa 11. októbra 2012 doručila žalobkyňa súdu zápisnicu z prvej schôdze veriteľov, ktorú zároveň zverejnila v Obchodnom vestníku. Uznesenie o zmene správcu bolo v Obchodnom vestníku zverejnené dňa 30. októbra 2012.

3. V odôvodnení predmetného rozsudku súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalovaná vzniesla v konaní námietku premĺčania, ktorou sa musel zo zákona zaoberať, pretože premĺčané právo nie je možné v súdnom konaní priznať. Na náhradu škody spôsobenú správcom pri výkone jeho správcovskej činnosti sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a teda dvojročná subjektívna premĺčacia doba a trojročná objektívna premĺčacia doba. Premĺčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. V konaní bolo sporným, kedy mohla žalobkyňa uplatniť svoje právo na náhradu škody prvý raz. Súd prvej inštancie sa stotožnil s právnym názorom žalovanej, že žalobkyňa mohla svoje právo na náhradu škody prvýkrát uplatniť dňa 23. apríla 2013, t.j. nasledujúci deň po doručení oznámenia správkyne konkurznej podstaty z 19. apríla 2013 o tom, že jej pohľadávku vo výške 4 315,21 eura neuznáva ako pohľadávku proti podstate čo do právneho dôvodu a výšky spolu s odôvodnením, zároveň ju poučila, že ak žalobu voči nemu nepodá, nebude na jej pohľadávku prihliadať. Súd prvej inštancie nevidel dôvod, prečo by premĺčacia lehota mala začať žalobkyni plynúť neskôr, zverejnením návrhu konečného rozvrhu výťažku, keď od doručenia oznámenia správkyne z 19. apríla 2013 nemohla žalobkyňa z jej správania a postupu dospieť k záveru, že svoj právny záver správkyňa možno časom zmení a možno jej doplatí zvyšok súdom priznanej odmeny. Medzi správkyňou a žalobkyňou neprebíhala, aspoň v konaní nebola preukázaná, ohľadne vyplatenia odmeny následná písomná alebo ústna komunikácia. Z uvedeného dôvodu bol súd prvej inštancie názoru, že žalobkyni začala subjektívna aj objektívna premĺčacia doba plynúť dňa 23. apríla 2013. Subjektívna premĺčacia doba v súlade s § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobkyni uplynula dňa 22. apríla 2015 a objektívna trojročná premĺčacia doba dňa 22. apríla 2016. Keďže žaloba bola súdu doručená dňa 7. septembra 2017, bola súdu doručená po uplynutí oboch premĺčacích dôb, a vzhľadom na vznesenú námietku premĺčania uplatnený nárok nebolo možné žalobkyni priznať, pretože je premĺčaný.

4. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s právnym názorom žalovanej, že žalobkyňa mala postupovať podľa § 87 ods. 8 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZKR“), teda že mala podať žalobu voči správkyňi o určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate v lehote 15 dní od doručenia výzvy správkyne. Žalobu o určenie pohľadávky proti podstate by žalobkyňa mohla podať iba v prípade, ak by o jej pohľadávke nebolo právoplatne rozhodnuté po vyhlásení konkurzu. O pohľadávke žalobkyne ako o pohľadávke proti konkurznej podstate, jej právnom dôvode a výške, už bolo právoplatne rozhodnuté uznesením Okresného súdu Nitra z 20. októbra 2012, č. k. 31K/21/2012-278, súd priznal žalobkyni ako odvolanej správkyňi odmenu vo výške 6 638,78 eura. Uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 30. októbra 2012. Keďže o pohľadávke žalobkyne bolo právoplatne rozhodnuté po vyhlásení konkurzu, žalobkyňa nebola aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby podľa § 87 ods. 3 ZKR. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie žalobu zamietol rozsudkom z 10. septembra 2018.

5. Súd prvej inštancie dospel po prehodnotení listinných dôkazov, na ktoré poukázal odvolací súd, že k uznaniu pohľadávky žalovanou nedošlo. Z písomnej komunikácie nachádzajúcej sa v spise na čl. 27 a 28 zistil, že žalovaná ako správkyňa konkurznej podstaty listom z 19. apríla 2013 oznámila predchádzajúcej správkyňi (žalobkyni), že neuznáva právny dôvod a výšku jej pohľadávky proti podstate v časti sumy 4 315,21 eura, svoje rozhodnutie aj odôvodnila. Na vyjadrenie správkyne reagovala žalobkyňa listom z 2. mája 2013, naďalej si uplatňovala pohľadávku proti podstate vo výške 6 638,78 eura. Žalovaná už na list žalobkyne nereagovala a až dňa 11. marca 2014 jej uhradila prevodom sumu 1 983,57 eura, čl. 108. Čiastočná úhrada dňa 11. marca 2014 zodpovedá uznaniu právneho dôvodu a výšky prednostnej pohľadávky proti podstate patriacej žalobkyni žalovanou vo výške 2 323,57 eura, po zohľadnení čiastočnej úhrady vo výške 340 eur. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalovaná neuznala pohľadávku žalobkyne v plnej výške písomným vyhlásením ani faktickým plnením s poukazom na § 323 ods. 1,2 Obchodného zákonníka. Žalovaná uznala pohľadávku žalobkyne písomne iba čiastočne a uznaná časť pohľadávky bola žalobkyni zaplatená. Čiastočné plnenie záväzku dňa 11. marca 2014 nepovažoval súd prvej inštancie za uznanie zvyšku dlhu, pretože zo správania žalovanej nebolo možné žiadnym spôsobom dospieť k záveru, že uznala aj zvyšok záväzku, § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka. Zo žiadneho prejavu vôle žalovanej či už pred podaním žaloby, alebo aj v priebehu súdneho konania nebolo

možné dospieť k záveru, že žalovaná prehodnotila svoje rozhodnutie o neuznaní časti pohľadávky žalobkyne a dodatočne uznala jej pohľadávku v plnej výške.

6. Vo vzťahu k ďalšej vade rozhodnutia vytknutej odvolacím súdom súd prvej inštancie uviedol, že zodpovednosť správcu za škodu, ktorú spôsobil v súvislosti s výkonom správčovskej činnosti, je upravená v § 12 zákona o správcoch. Pri uspokojovaní pohľadávok proti podstate zákon upravuje dva druhy zodpovednosti za škodu, rozlišuje pohľadávky proti podstate, ktoré vznikli na základe zmlúv uzatvorených medzi veriteľom a správcom a ostatné pohľadávky. Pohľadávku žalobkyne možno zaradiť do druhej skupiny, pretože nevznikla na základe zmluvy medzi ňou a správcom. Správca zodpovedá za škodu všetkým veriteľom, ktorých pohľadávky vznikli proti podstate a neboli riadne a včas uspokojené. Predpokladom zodpovednosti správcu za škodu je vznik škody, neuhradenie pohľadávky riadne a včas a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a neuhradením pohľadávky. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa je veriteľom s pohľadávkou proti konkurznej podstate, ktorá jej bola priznaná právoplatným súdnym rozhodnutím a správkyňa ju neuhradila v plnej výške, teda riadne a včas. Z uvedeného bolo zrejmé, že boli naplnené všetky tri predpoklady pre vznik škody žalobkyni, pričom za vzniknutú škodu zodpovedá správkyňa konkurznej podstaty podľa §12 zákona o správcoch a na jej zodpovednosť sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

7. Podstatnou okolnosťou pre rozhodnutie vo veci vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovanou bolo ustáliť, kedy žalobkyni škoda vznikla. Žalobkyni bola priznaná paušálna odmena odvolaného správcu vo výške 6 638,78 eura uznesením Okresného súdu Nitra z 23. októbra 2012, sp. zn. 31K/21/2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. októbra 2012, časť pohľadávky vo výške 340 eur si žalobkyňa uhradila dňa 14. novembra 2012 a zvyšok odmeny vo výške 6 298,78 eura si uplatnila u nového správcu dňa 15. januára 2013, správca žalobkyni pohľadávku proti podstate neuhradil. Žalovaná ako ďalšia správkyňa uhradila žalobkyni časť pohľadávky vo výške 1 983,57 eura dňa 12. marca 2014. Keďže v rozhodnutí súdu o priznaní odmeny odvolanej správkyni nie je určená lehota jej splatnosti, pohľadávka sa stala splatnou dňom nasledujúcim po dni jej uplatnenia u nového správcu dňa 15. januára 2013, teda dňom 16. januára 2013 (§ 563 Občianskeho zákonníka). Keďže správca môže pohľadávky proti podstate uhrádzať len z finančných prostriedkov nadobudnutých speňažovaním majetku úpadcu, je pre omeškanie žalovanej s úhradou pohľadávky proti podstate potrebné skúmať, kedy a či vôbec mal správca dostatok finančných prostriedkov na úhradu pohľadávky žalobkyne v plnej výške. Žalovaná vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 7. februára 2018 uviedla, že mala na účte vedenom pre konkurzné konanie dostatok finančných prostriedkov na úhradu pohľadávky žalobkyne. To znamená, že žalobkyni bola škoda spôsobená potom ako si pohľadávku v konkurze uplatnila a žalovaná jej listom z 19. apríla 2013, ktorý jej bol doručený dňa 22. apríla 2013, oznámila, že jej pohľadávku neuznáva. Dňom 23. apríla 2013 začala žalobkyni plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba, pretože dňom 22. apríla 2013 sa dozvedela, že jej pohľadávku správca v plnej výške neuznáva a teda jej ju neuhradí, a uplynula dňa 23. apríla 2015. Trojročná objektívna premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po vzniku škody, teda dňom 16. januára 2013 (žalobkyňa si pohľadávku uplatnila dňa 15. januára 2013 a správca jej ju neuhradil napriek dostatku finančných prostriedkov) a uplynula dňa 16. januára 2016. Žaloba bola súdu doručená dňa 7. septembra 2017, teda po uplynutí premlčacej doby. Námietka premlčania bola žalovanu vznesená dôvodne, súd prvej inštancie na ňu prihliadol a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

8. K záveru, že žalobkyňa mala postupovať podľa § 87 ods. 8 ZKR, teda že mala podať žalobu voči správkyni o určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate v lehote 15 dní od doručenia výzvy správkyne, sa odvolací súd nevyjadril, takže na tomto závere súd prvej inštancie zotrval aj naďalej.

9. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie práva v rozsahu 100%.

10. Dňa 17. februára 2021 vydal súd prvej inštancie k svojmu rozsudku opravné uznesenie č. k. 23Cb/89/2017-212, ktorým opravil záhlavie rozsudku v časti označenia advokátov strán sporu.

11. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 9. mája 2023, č. k. 15Cob/34/2021-383 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 4 315,21 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

12. Odvolací súd preskúmal vec podľa § 380 ods. 1 CSP na odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 CSP, na ktorom zopakoval dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a doplnil dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom zástupcov sporových strán a oboznámením obsahu pripojeného administratívneho spisu Ministerstva spravodlivosti SR č. 04811/2022/152SKP v zmysle § 384 ods. 1 CSP, pričom zistil, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

13. Odvolací súd v prvom rade poukázal na to, že za škodu vzniknutú účastníkom konkurzného konania alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinnosti uloženej správcovi zákonom alebo súdom v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty zodpovedá podľa § 420 ods. 1 OZ správca ako fyzická osoba alebo právnická osoba, ide o priamu majetkovú zodpovednosť správcu konkurznej podstaty. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 OZ sú porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nimi (tieto majú objektívny charakter) a zavinenie, ktoré je subjektívnej povahy, jeho existencia sa predpokladá a je na škodcovi, aby preukázal, že škodu nezavinil. Uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že sa nezaoberal zisťovaním predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a len skonštatoval, že zodpovednosť správcu za škodu, ktorú spôsobí v súvislosti s výkonom správcovskej činnosti, je upravená v § 12 zákona o správcoch. Podľa názoru súdu prvej inštancie predpokladom zodpovednosti za škodu je vznik škody, neuhradenie pohľadávky riadne a včas a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a neuhradením pohľadávky, ktoré považoval na naplnené. Súd prvej inštancie opätovne nekonkretizoval, podľa ktorého ustanovenia Občianskeho zákonníka by mal žalovaný za škodu zodpovedať, hoci sám uvádza, že na zodpovednosť správcu sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

14. Odvolací súd preto umožnil stranám sporu, aby sa vyjadrili k použitiu § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka, a súčasne aj k použitiu § 87 ods. 2 písm. a), § 87 ods. 4, ods. 7 a § 96 ods. 1 - ods. 6 ZKR v znení účinnom do 31. decembra 2012, ktoré doposiaľ použité neboli, a to výzvou z 8. marca 2023, doručenou sporovým stranám spolu s predvolaním na odvolacie pojednávanie, ku ktorým sa obe sporné strany vyjadrili.

15. Odvolací súd ďalej uviedol, že v priebehu odvolacieho konania bolo súdu prvej inštancie doručené elektronicky dňa 20. apríla 2023 oznámenie intervenienta o vstupe do konania na strane žalovanej z dôvodu, že má záujem na výsledku sporu, keďže žalovaná má u intervenienta uzatvorené poistenie pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom správcovskej činnosti.

16. Odvolací súd najskôr skúmal, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil ohľadom vznesenej námietky premlčania, pričom uviedol, že sa nestotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 23. apríla 2013, keď z listu žalovaného z 19. apríla 2013, ktorý bol žalobkyni doručený dňa 22. apríla 2013, sa žalobkyňa mala dozvedieť, že jej pohľadávku žalovaná v plnej výške neuznáva, a teda jej ju neuhradí, v dôsledku čoho subjektívna dvojročná premlčacia doba uplynula dňom 23. apríla 2015. Taktiež nesúhlasil s konštatovaním, že trojročná objektívna premlčacia doba začala plynúť po vzniku škody, t. j. dňom 16. januára 2013, keď si žalobkyňa pohľadávku uplatnila dňa 15. januára 2013, a správca jej ju neuhradil napriek dostatku prostriedkov a uplynula dňa 16. januára 2016. S poukazom na uvedené potom súd prvej inštancie nesprávne považoval za námietku premlčania za dôvodnú.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobkyňa (ako poškodená) preukázateľne dozvedela o vzniknutej škode a jej rozsahu (výške) do tej miery, aby mohla svoj nárok uplatniť žalobou na súde, až potom, čo žalovaný po schválení konečného rozvrhu výťažku, ktorý bol zverejnený v Obchodnom vestníku SR pod č. 171/2015 dňa 7. septembra 2015, nevyplatil žalobkyni zostávajúcu časť súdom priznanej

odmeny. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej, že žalobkyňa mala postupovať podľa § 87 ods. 8 ZKR (v znení účinnom v čase začatia konkurzného konania) a podľa § 96 ods. 3 ZKR (v znení účinnom v čase začatia konkurzného konania). Keďže o právnom dôvode a výške pohľadávky žalobkyne proti podstate už bolo právoplatne rozhodnuté po vyhlásení konkurzu, nemožno rozhodovať o určení jej právneho dôvodu alebo výšky podľa ustanovenia § 87 ods. 8 ZKR (v znení účinnom v čase začatia konkurzného konania). Odvolací súd oznámenie žalovanej o neuznaní pohľadávky čo do právneho dôvodu a výšky listom z 19. apríla 2013 s poučením podľa § 87 ods. 8 ZKR nepovažoval za právne účinné. Z tohto dôvodu nenastali ani žalovanou uvádzané následky spočívajúce v tom, že na pohľadávku žalobkyne sa v neuznanej časti neprihliadalo pre nepodanie žaloby podľa § 87 ods. 8 ZKR (v znení účinnom v čase začatia konkurzného konania). Keďže o pohľadávke žalobkyne bolo právoplatne rozhodnuté po vyhlásení konkurzu, žalobkyňa nebola aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby podľa § 87 ods. 3 ZKR (v znení účinnom v čase začatia konkurzného konania) a žalobkyňa nemala povinnosť podať námietku v zmysle § 96 ods. 3 ZKR (v znení účinnom v čase začatia konkurzného konania). Paušálna odmena právoplatne priznaná žalobkyni ako odvolanej správkyni konkurznej podstaty úpadcu vo výške 6 638,78 eura je pohľadávkou proti podstate a predstavuje prednostnú pohľadátku. Pohľadávky proti podstate uspokojuje správca mimo rozvrhu výťažku, a to z výťažku získaného speňažením majetku podliehajúceho konkurzu, prípadne z inej činnosti pri výkone funkcie správcu, podľa poradia ich splatnosti. (bod 44. odôvodnenia)

18. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie nesprávne stanovil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby k okamihu doručenia oznámenia žalobkyni. Škoda jej nemohla byť spôsobená dňom doručenia listu z 19. apríla 2013, ale až skutočným nevyplatením časti odmeny v žalovanej výške, a to v čase, kedy k takémuto plneniu mohlo reálne dôjsť, a keď sa o tejto skutočnosti žalobkyňa dozvedela. Žalobkyňa listom z 2. mája 2013 vyjadrila s takýmto postupom a názorom žalovanej nesúhlas a očakávala po zostavení konečného rozvrhu výťažku splnenie jej pohľadávky. Sama žalovaná sa v konaní vyjadrila, že po zostavení konečného rozvrhu výťažku očakávala konanie žalobkyne, na základe ktorého očakávala splnenie jej pohľadávky, a z toho dôvodu mala pri zostavovaní konečného rozvrhu výťažku vyčlenené peňažné prostriedky na prípadnú úhradu tejto pohľadávky. Škoda vznikla vtedy, keď bolo zrejmé, že žalovaná pohľadátku voči žalobkyni nespĺní, v dôsledku čoho až k tomuto časovému momentu je zrejmé, v akej výške sa protiprávne konanie žalovanej prejavilo v majetkovej sfére žalobkyne, ktorá oprávnené očakávala vyplatenie zostávajúcej časti odmeny priznanej právoplatným rozhodnutím konkurzného súdu. Otázka, či a v akej výške patrí žalobkyni odmena, je z hľadiska predmetu tohto konania irelevantná. Neprislušcha súdu v rámci tohto konania preskúmať výšku odmeny, ktorá bola už priznaná právoplatným rozhodnutím konkurzného súdu.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ bola reálne prítomná možnosť, že žalovaná ku dňu schválenia konečného rozvrhu výťažku vyplatí žalobkyni zvyšnú časť odmeny, treba ustáliť, že dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 23. septembra 2015. V konaní bolo preukázané, že ku dňu schválenia konečného rozvrhu výťažku bolo reálne možné vyplatenie časti odmeny v žalovanej sume z konkurzného účtu žalobkyni. Žalovaná ako správkynia úpadcu zverejnila v Obchodnom vestníku č. 171/2015 zo 7. septembra 2015 pod zn. K019564 návrh konečného rozvrhu výťažku zo všeobecnej podstaty, kde určila zástupcovi veriteľov lehotu 15 dní na schválenie návrhu konečného rozvrhu výťažku od jeho zverejnenia v Obchodnom vestníku. Uvedená lehota uplynula 22. septembra 2015. Dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 23. septembra 2015, kedy mala žalovaná najneskôr uhradiť žalobkyni zvyšnú časť odmeny. Týmto okamihom sa žalobkyňa mohla dozvedieť o tom, že jej bola spôsobená škoda a kto za ňu zodpovedá. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 6. septembra 2017, teda v rámci dvojročnej premlčacej doby, odvolací súd nárok žalobkyne nepovažoval za premlčaný.

20. V prejednávanej veci odvolací súd považoval žalovanú za pasívne vecne legitimovanú, pričom nesúhlasil s názorom, že neexistuje ustanovenie, ktoré by zakladalo zodpovednosť za neuspokojenie inej pohľadávky proti podstate. Za škodu spôsobenú účastníkom konkurzného konania alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinnosti uloženej správcovi konkurznej podstaty v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty zodpovedá správca konkurznej podstaty podľa § 420 ods. 1 Občianskeho

zákonníka ako fyzická osoba alebo právnická osoba. Vyplyva to zo skutočnosti, že správcu je potrebné považovať za osobitný procesný subjekt, ktorý má samostatné postavenie voči konkurzným veriteľom, ako aj úpadcovi, a nemožno ho považovať za zástupcu konkurzných veriteľov a ani za zástupcu úpadcu. Práva a povinnosti správcu konkurznej podstaty sú vymedzené najmä v ustanoveniach ZKR a predstavujú výkon jeho právomoci. Na právny vzťah, ktorý sa týka správcu (i bývalého správcu) a vyplyva z jeho osobitnej zodpovednosti za výkon funkcie, je potrebné aplikovať vždy režim Občianskeho zákonníka (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1Obo/10/2014).

21. Podľa názoru odvolacieho súdu boli splnené všetky objektívne a subjektívne predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bola porušená práve povinnosť správcu konkurznej podstaty postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou výslovne upravená v § 12 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch. Konanie žalovanej, ktorá nerešpektovala právoplatné rozhodnutie o výške priznanej paušálnej odmeny žalobkyni ako odvolanej správkyňi, odvolací súd posúdil ako protiprávne, pretože konkurzný správca nie je oprávnený o odmene odvolaného správcu rozhodovať, prípade krátiť odmenu odvolaného správcu, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté príslušným konkurzným súdom. Z odôvodnenia predmetného uznesenia konkurzného súdu vyplyva, že hodnota majetku uvedená v súpise majetku podstaty zapísaného do súpisu majetku podstaty bez poznámky v čase konania prvej chôdze veriteľov predstavuje sumu 250 000 eur a správkyňa splnila všetky povinnosti, ktoré jej boli uložené zákonom a vykonávacou vyhláškou, preto jej patrí paušálna odmena za výkon funkcie do prvej schôdze veriteľov v sume 6 638,78 eura, pričom súd nezistil dôvody pre jej krátenie a priznal správkyňi odmenu, ktorá je pohľadávkou proti podstate a predstavuje prednostnú pohľadávku, ktorej splatnosť nastáva rozhodnutím súdu o priznaní jej výšky. Odvolací súd poznamenal, že právoplatné rozhodnutie konkurzného súdu o priznaní paušálnej odmeny odvolaného správcu je pre účastníkov konkurzného konania záväzné, žalovanú ako správcu konkurznej podstaty, nevynímajúc. Za škodu, ktorá žalobkyni vznikla, a to výške 4 315,21 eura titulom nevyplatenia zostávajúcej časti odmeny správkyne, zodpovedá žalovaná ako správca konkurznej podstaty. Príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti postupovať pri správe majetku v konkurznej podstate s odbornou starostlivosťou je v tomto prípade daná tým, že ku škode došlo práve v dôsledku neoprávneného postupu žalovanej ako konkurzného správcu, ktorým nerešpektovala záväzné súdne rozhodnutie, ktoré bolo pre ňu záväzné a bola povinná ho rešpektovať. Súd v tomto konaní nie je oprávnený vecne preskúmať rozhodnutie konkurzného súdu a zaoberať sa jeho prípadnými vadami. Rovnako nie je prípustné, aby súd dodatočne rozhodoval a preskúmaval odmenu správcu konkurznej podstaty, ktorá už bola právoplatne určená.

22. V kontexte vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 4 315,21 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

23. O náhrade trov prvoinštančného konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni, ktorá mala v konaní plný úspech, v rámci zmeňujúceho rozhodnutia súdu prvej inštancie priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. V rámci odvolacieho konania mala žalobkyňa takisto plný úspech, a preto jej odvolací súd priznal proti žalovanej aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Z dôvodu návrhu žalovanej na aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania odvolací súd skúmal, či nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd výnimočne stranám sporu nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd skonštatoval, že v danom prípade prejednávanej veci nemá taký výnimočný charakter, ktorý vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci odôvodňuje použitie ustanovenia § 257 CSP. V danej veci nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali použitie tohto ustanovenia. V konaní neboli preukázané žiadne majetkové, sociálne alebo osobné pomery žalovanej, na ktoré by súd mal pri posudzovaní prípadnej existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliadať, a ktoré by zakladali dôvodnosť pre aplikáciu § 257 CSP, a tieto navyše neboli žalovanou ani tvrdené.

24. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti o trovách konania podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“)

v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

25. V dovolaní uviedla, že na pojednávaní dňa 18. apríla 2023 navrhla s poukazom na § 257 CSP nepriznať žalobkyni nárok na náhradu trov konania, čo odôvodnila tým, že k zostaveniu súpisu sa vyjadril súd v neskoršom rozhodnutí, že žalobkyňa nepostupovala správne. Uplatnenie odmeny vo výške uplatnenej žalobkyňou považovala za zneužitie práva. Uviedla, že z uznesenia je zrejmé, že súd neskúmal, či súpis bol zostavený správne a že jej nemožno uprieť, že konala v záujme veriteľov a chcela napraviť to, ako žalobkyňa zaviedla súd pri určovaní výšky odmeny. Ak aj nezvolila najsprávnejší postup, práve preto je nad správcom príslušný konkurzný súd, ktorý mohol rozhodovať o námietke žalobkyne. Žalovaná neodržala na účte konkurzu potrebné finančné prostriedky preto, aby potvrdzovala argumentáciu žalobkyne, ako uviedla vo svojom prednese, ale preto, že nechcela nikoho svojvoľne poškodiť a čakala, či žalobkyňa nepodá námietku. Ak by aj odvolací súd tieto námietky nepovažoval za relevantné, z dôvodu právnej opatrnosti navrhla toto zohľadniť aspoň v kontexte § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Keďže žalobkyňa podala žalobu, žalovaná v podstate ani nemohla dobrovoľne plniť, pretože je poistená zo zodpovednosti za škodu, a keby plnila bez súhlasu poisťovne, tá by jej v prípade neúspechu nevyplatila poistné plnenie. Tomuto všetkému sa dalo predísť a to jedinou jednoduchou námietkou. Odvolací súd tejto otázky venoval body 56. až 58. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom body 56. a 57. sú všeobecné, bez väzby na prejednávanú vec. Rovnako nekonkrétne je aj nemalá časť bodu 58, predmetného odôvodnenia. Z neho je možné vyabstrahovať len tri vety, ktorými odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie o trovách konania, a to že v posudzovanej veci išlo o zaplatenie sumy titulom náhrady škody, ktorá vznikla žalobkyni porušením právnej povinnosti žalovanej ako správkyne konkurznej podstaty úpadcu konať s odbornou starostlivosťou, že okolnosti daného prípadu nemajú taký výnimočný charakter, aby použitie tohto ustanovenia odôvodňovali. Za takýto dôvod nemožno považovať ani skutočnosť, že žalobkyňa vyzvala vtedajšieho správcu, aby sa vyjadril, či uznáva právny dôvod a výšku jej pohľadávky. Skutočnosť, že žalobkyňa v priebehu konkurzu ani po jeho skončení neposlala žalovanej predžalobnú výzvu, pričom sa svojho nároku domáhala priamo súdnou cestou, a to podaním žaloby, čím podľa názoru žalovanej znemožnila, aby mohla dobrovoľne plniť, nezakladajú dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd v citovaných troch vetách konštatoval, že dôvody uvádzané žalovanou nezakladajú dôvody hodné osobitného zreteľa, avšak neuviedol, prečo ich nepovažoval za dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaná pritom osobitne argumentovala, že príslušný konkurzný súd vydal aj ďalšie uznesenie, ktorým konštatoval, že žalobkyňa pri zostavení súpisu konkurznej podstaty postupovala nesprávne (za čo je voči nej dodnes vedené správne konanie pre podozrenie zo spáchania správneho deliktu), pričom práve od hodnoty majetku v súpise sa odvíjala odmena žalobkyne. Žalovaná teda mala očividnú snahu toto napraviť, pretože to bolo v záujme konkurzných veriteľov. Zároveň nechcela svojvoľne poškodiť ani žalobkyňu, preto mala do poslednej chvíle na bankovom účte správy konkurzu dostatočné prostriedky na prípadnú úhradu celej pohľadávky žalobkyne, ak by podala námietku proti zoznamu pohľadávok proti podstate. Žalobkyňa nebola povinná námietku podať, nepochybne však mala na to právo. Odvolací súd sa s týmto ani len nepokúsil vysporiadať. Ak by takéto odôvodnenie týkajúce sa (ne)aplikácie § 257 CSP malo obstať v kontexte práva na spravodlivý proces, mohlo by byť paušálne použité aj v akomkoľvek inom rozhodnutí, kde neúspešná strana sporu navrhla nepriznať protistrane náhradu trov konania. Absencia relevantných myšlienkových úvah, analytickej a hodnotiacej činnosti, a tým neriešenie konkrétne nastolených skutkových a právnych otázok, prostredníctvom ktorých by odvolací súd relevantne vysvetlil, akým spôsobom dospel k záveru o neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, robí napadnuté rozhodnutie zjavne neodôvodneným, nepresvedčivým a ústavne neudržateľným z hľadiska naplnenia práva žalovanej na spravodlivý proces. Žalovaná analogicky poukázala na uznesenie najvyššieho súdu z 25. mája 2022 vo veci sp. zn. 1Obdo/99/2021, kde v tamojšom konaní žalobkyňa tiež na odvolacom pojednávaní navrhla aplikovať § 257 CSP, k čomu sa odvolací súd vtedy v rozsudku relevantne nevyjadril, čo podľa dovolacieho súdu založilo vadu zmätočnosti.

26. Následne podala dovolateľka v lehote na podanie dovolania doplnenie dovolania, v ktorom uviedla, že rozširuje rozsah, v akom sa napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, aj o výrok vo veci samej. Prípustnosť dovolania aj v tejto časti vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala, že odvolací súd

porušil § 382 CSP, nakoľko aj keď to v napadnutom rozhodnutí výslovne neuviedol, z bodu 48. jeho odôvodnenia vyplýva, že pri rozhodovaní veci použil aj § 24 ods. 1 a § 201 ZKR, ktoré vzťahol aj na konkurzného správcu. Odvolací súd v predvolaní na pojednávanie síce vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili v zmysle § 382 CSP k prípadnej možnej aplikácii viacerých ustanovení, avšak § 24 ods. 1 a § 201 ZKR, ktoré boli pre vec rozhodujúce, medzi nimi neboli. Pritom práve na konštatovanej záväznosti uznesenia Okresného súdu Nitra odvolací súd založil porušenie právnej povinnosti ako jeden z predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu. Žalovanej sa tým odňala možnosť právne argumentovať, pretože keby vedela, že odvolací súd mieni použiť predmetné ustanovenia, tak by osobitne namietala, že podľa § 24 ods. 1 ZKR a contrario správca nie je účastníkom konkurzného konania, v dôsledku čoho je aplikácia § 201 ZKR v prejednávanej veci vylúčená. Dovolateľka taktiež namietala svojvoľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a strohosť jeho odôvodnenia v časti posúdenia uplatneného nároku v bodoch 47. a 48.

27. Ďalej dovolateľka namietala, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s jej argumentáciou, že premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 12. marca 2014, a tiež, že v bode 46. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia iba skonštatoval, že bola reálne prítomná možnosť, že žalovaná ku dňu schválenia konečného rozvrhu výťažku vypláti žalobkyni zvyšnú časť odmeny, pričom v tejto súvislosti odvolací súd prehliadol aj argumentáciu žalovanej, že v predmetnom konkurze bol v roku 2014 realizovaný aj čiastkový rozvrh. Žalovaná už nemohla pohľadávku žalobkyne zaradiť do konečného rozvrhu výťažku realizovaného v roku 2015, pretože táto vznikla pred prvým čiastkovým rozvrhom v roku 2014. Pohľadávky proti podstate, ktoré neboli zaradené do prvého rozvrhu, už nemôžu byť uspokojené pri konečnom rozvrhu. V opačnom prípade by ustanovenie § 96 ZKR bolo pri čiastkových rozvrhoch obsolentné. Odvolací súd dospel k inému záveru, ktorý ale vôbec nevysvetlil. K bodu 47. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom odvolací súd uviedol, že na právny vzťah, ktorý sa týka správcu (i bývalého správcu) a vyplýva z jeho osobitnej zodpovednosti za výkon funkcie, je potrebné aplikovať vždy režim Občianskeho zákonníka a jeho § 420 ods. 1. Odvolací súd zároveň poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo/10/2014. Predmetné rozhodnutie sa ale týka právnej úpravy účinnej pred 1. januárom 2012, takže aj v tejto časti je napadnuté rozhodnutie zmätočné. Jednotlivým predpokladom zodpovednosti za škodu odvolací súd venoval iba bod 48. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v rámci ktorého vyselektoval a zo svojej úvahy vyradil všetky skutočnosti, s ktorými sa očividne nevedel vysporiadať. Odvolací súd opakovane poukázal na uznesenie konkurzného súdu, ale ani okrajovo sa nezmienil o neskôr vydanom uznesení Okresného súdu Nitra z 26. marca 2013, č. k. 31K/21/2012-449, na ktoré žalovaná odkázala už v samotnom Oznámení o neuznaní pohľadávky proti podstate z 19. apríla 2013. Čo sa týka žalovanou opakovane namietaným nedostatkom príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody, odvolací súd toto odôvodnil jednou vetou, že je daná tým, že ku škode došlo práve v dôsledku neoprávneného postupu žalovanej ako konkurzného správcu. Žalobkyňa nepochybne mala právo podať námietku v zmysle § 96 ods. 3 ZKR, čo nespochybnil ani odvolací súd, takže keď ho nevyužila, došlo prinajmenšom k pretrhnutiu príčinnej súvislosti. Za nepreskúmateľné je potrebné označiť aj strohé konštatovanie odvolacieho súdu o záväznosti uznesenia konkurzného súdu. Žalovaná si iba domýšľa, že odvolací súd záväznosť predmetného uznesenia vyvodil z § 24 ods. 1 a § 201 ZKR, v napadnutom rozhodnutí to ale jednoznačne uvedené nie je.

28. K dovolaniu podala včas žalobkyňa vyjadrenie, v ktorom navrhla dovolanie odmietnuť. Zároveň žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania. V predmetnom vyjadrení uviedla, že skutočnosti tvrdené v dovolaní sú pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania irelevantné. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadne nároku na náhradu trov konania vyplýva, že odvolací súd priznal žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, v zmysle ustanovenia § 255 CSP <., teda zásady úspechu vo veci. Zároveň konštatoval, že nezistil dôvody v zmysle § 257 CSP <.. V predmetnej veci neabsentuje odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, prečo dôvody uvedené žalovanou vo väzbe na rozhodnutie o trovách konania nepovažoval odvolací súd za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP <., práve naopak, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je v bode 48. jasné, jednoznačné a zrozumiteľné.

29. K doplneniu dovolania podala včas žalobkyňa vyjadrenie, v ktorom navrhla, aby dovolací súd dovolanie v celom rozsahu odmietol. Zároveň žiadala priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej. Uviedla, že dovolanie nie je prípustné z dôvodu tzv. „bagatelného cenzu“ a tiež, že

skutočnosti tvrdené v dovolaní o porušení § 383 CSP sa nezakladajú na pravde. Súd sa vyjadril jednoznačne, že v tomto konaní nie je oprávnený vecne preskúmať rozhodnutie konkurzného súdu. Nie je prípustné, aby súd dodatočne preskúmal odmenu správcu konkurznej podstaty, dokonca ani v intenciách navrhovaných žalovanou v súvislosti s priznaním dôvodov hodných osobitného zreteľa pre účely nepriznania náhrady trov úspešnej žalobkyni voči nej, a už vôbec nie v meríte veci. Odvolací súd podľa názoru žalobkyne správne subsumoval svoje rozhodnutie pod právne normy § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 87 ods. 2 písmeno a), § 87 ods. 4, ods. 7 a § 96 ods. 1 - ods. 6 ZKR v znení účinnom do 31.12.2012.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

31. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

32. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zřejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Vády konania vymenované v ustanovení § 420 CSP sú špecifické tým, že zakladajú nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Výplýva to z ustanovenia § 431 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

33. Z obsahu dovolania vyplýva, že v posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

35. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie dovolacieho súdu 30. augusta 2018, sp. zn. 2Cdo/141/2017). Medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

36. Dovolací súd poukazuje na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2018 vo

veci III. ÚS 314/2018 a z 21. januára 2021 vo veci II. ÚS 120/2020, z ktorých okrem iného vyplýva, že podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, či objasnenie a obhájenie toho ako súd procesne postupoval, vrátane toho ako rozhodol, a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu, preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu. Je potrebné dôsledne trvať na tom, aby odvolací súd naplnil požiadavku úplnosti, výstižnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu, vrátane procesného rozhodnutia, za aké sa považuje aj rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

37. Dovolací súd konštatuje, že vyššie uvedené atribúty je potrebné aplikovať pri rozhodovaní odvolacieho súdu o to viac, keď odvolací súd pristupuje k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie.

38. Dovolací súd konštatuje, že súčasťou súdneho spisu pred rozhodnutím odvolacieho súdu nie je výzva k možnému použitiu § 24 ods. 1 a § 201 ZKR. Súčasne treba konštatovať, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva citácia uvedených ustanovení, ani ich použitie. Treba konštatovať dôvodnosť dovolacieho dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k argumentom žalovanej, ktorá poukazovala na uvedené zákonné ustanovenia a na nezáväznosť uznesenia konkurzného súdu, nie je zdôvodnené. Právu na spravodlivý proces a zdôvodneniu súdneho rozhodnutia nezodpovedá zdôvodnenie námietky žalovanej v bode 48. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

39. Dovolací súd zároveň konštatuje, že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalovanej v bodoch 3. a 4. vyjadrenia z 20. mája 2021 (č. l. 217 spisu), v bodoch 1. a 2. vyjadrenia z 11. apríla 2023 (č. l. 325 spisu) viažucich sa k špecifikácii dovolacieho dôvodu v bode 23, v ktorom dovolateľka tvrdila, že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalovanej v uvedených bodoch vyjadrenia, že premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 12. marca 2014.

40. Dovolací súd taktiež konštatuje, že v bode 42. odôvodnenia sa odvolací súd vyjadril k otázke premlčania vo všeobecnosti, nie vo väzbe na konkrétnu prejednávajúcu vec. Vyslovil názor, že nesúhlasí s posúdením premlčania zo strany súdu prvej inštancie, neuviedol a nešpecifikoval plynutie premlčacej doby na uplatnenie nároku v kontexte argumentov žalovanej, ktoré prezentovala aj vo vyššie uvedených vyjadreniach (bod 22, 23 dovolania). Dovolací súd konštatuje nedostatočné zdôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k uvedeným dovolacím dôvodom.

41. Čo sa týka záverov odvolacieho súdu uvedených v bode 44. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd tieto bližšie v iných bodoch rozhodnutia nešpecifikoval a nevyjadril sa k argumentom žalovanej obsiahnutým v jej podaní z 11. apríla 2023 (bod 10), ako aj vo vyjadrení z 20. mája 2021 (bod 4), ani k aplikácii § 96 ZKR. Odvolací súd bez bližších úvah vyslovil závery, ktoré nezdôvodnil a ani nereflektoval na argumenty žalovanej, v dôsledku čoho dovolací súd konštatuje aj v tejto časti dovolania nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd ani v bode 48. odôvodnenia nepodal žiaden výklad § 96 ods. 3 ZKR.

42. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá atribútom práva strany sporu na riadne zdôvodnenie súdneho rozhodnutia a odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými podrobnými argumentami žalovanej, ktoré sú obsahom dovolacích dôvodov a boli obsahom jej obrany v konaní, boli splnené podmienky pre zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie. Dovolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu, v prípade, že mení rozhodnutie súdu prvej inštancie, musí vychádzať z dodržiavania všetkých procesných postupov pre konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu vrátane ustanovenia § 382 CSP. Tento postup je potrebný nielen v prípade, keď odvolací súd pri rozhodovaní aplikuje ustanovenia všeobecne záväzného predpisu, ktoré v doterajšom rozhodovaní vo veci (v konaní pred súdom prvej inštancie) nebolo použité. Rozhodnutie odvolacieho súdu musí zodpovedať právu strany sporu na riadne zdôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo znamená, že rozhodnutie odvolacieho súdu je považované za riadne zdôvodnené, ak je úplné, výstižné, presvedčivé a dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu vychádzajú z aplikácie zákonných ustanovení, ktoré v texte odôvodnenia rozhodnutia boli uvedené, citované.

43. Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu trpí v dôsledku jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP zakladajúcou prípustnosť aj dôvodnosť dovolania, preto rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie.

44. Vzhľadom na skutočnosť, že v dôsledku okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy,

ktorou bola zmenená okrem iných aj funkčná príslušnosť odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch, je od 1. júna 2023 daná podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v spojení s § 22 písm. d) CSP a § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 371/2004 Z.z. funkčná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave ako jedného zo súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode, dovolací súd vrátil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

45. S poukazom na kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu vo veci samej dovolací súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania, keďže v danom prípade nebol viazaný rozsahom podaného dovolania s poukazom na ustanovenie § 439 písm. a) CSP. Uznesenie o výške náhrady trov konania je závislé od existencie rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania. V prípade závislosti výrokov môže dovolací súd prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý. Judikatúra NS SR (R 73/2004) ustálila, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania by uznesenie o výške náhrady trov konania stratilo podklad, bez väzby na rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov konania, čo by odporovalo aj princípu právnej istoty (I. ÚS 549/2015, 2Obdo/59/2021, 3Obdo/25/2022).

46. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

47. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.